

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Fremsendt elektronisk via nst@nst.dk

6. april 2011

Høringsvar vedrørende Forslag til Natura 2000-planer

Friluftsrådet påskønner det store arbejde med at udarbejde vand- og naturplaner for alle Natura 2000 områder i Danmark. Planene vil give naturen bedre vilkår, og det vil i sidste ende give flere naturoplevelser og herigennem bedre friluftsmuligheder. Men det er naturligvis vigtigt, at vilkårene for friluftslivet ikke forringes i tilfælde, hvor en konflikt mellem en konkret aktivitet og naturbeskyttelsen kan afværges via fornuftig planlægning og fleksibel naturforvaltning.

I denne forbindelse har Friluftsrådet følgende generelle bemærkninger til de offentliggjorte forslag til Natura 2000-planer:

- I planforslagenes afsnit om forstyrrelser omtales friluftsliv i varierende grad. Nogle planforslag omtaler færdsel i almindelighed, mens andre planforslag peger på mere konkrete aktiviteter. Men fælles for planforslagene er, at adgangsregulering og forstyrrelsesfrie områder anvendes som virkemidler til at begrænse forstyrrelserne. Friluftsrådet finder disse virkemidler for generelle og ufleksible. Vi vil opfordrer til at adgangsregulering og forstyrrelsesfrie områder altid anvendes i sammenhæng med fleksibel naturforvaltning (dvs. at indsatsen varierer efter behov) og intelligent planlægning (f.eks. stisystemer, P-pladser, hundeskov og udsigtspunkter) til at lede folk væk fra sårbare områder eller til at undgå konflikter mellem forskellige brugergrupper. Mange Natura 2000 områder er meget store og er ikke sårbare over det hele. Derfor bør en adgangsregulering ikke omfatte hele det enkelte Natura 2000 område, hvis det er tilstrækkeligt med en adgangsregulering, der dækker dele af området. Tilsvarende bør der ikke indføres et generelt adgangsforbud, hvis arten eller naturtypen kun er sårbar på visse tider af året eller døgnet. I så fald bør aktiviteter kun reguleres i de relevante dele af året eller døgnet.

Friluftsrådet opfordrer til at der i Natura 2000-planerne indskrives retningslinjer for, hvordan virkemidlet adgangsregulering skal anvendes i de enkelte områder, så adgangsreguleringen bliver en del af en fleksibel naturforvaltning.

Det er helt centralt, at eventuelle begrænsninger af aktiviteter i Natura 2000 planerne ikke bliver mere omfattende end det reelt er nødvendigt, idet en "overbeskyttelse" vil resultere i manglende opbakning fra brugerne. Hvis der er behov for at regulere en aktivitet, bør denne regulering altid være ledsaget af en formidling overfor offentligheden, således at det klart fremgår hvor, hvornår og hvorfor aktiviteten reguleres (jf. Videnblad 21 på www.friluftseffekter.dk).

- Generelt er planforslagene ikke konsistente i deres formuleringer af menneskelige aktiviteter som forstyrrelser. Der er eksempelvis brugt meget upræcise karakteristikker af aktiviteter som "rekreative aktiviteter", "fuglekiggeri" og "sejlads". Planforslagene bør være mere konkret og præcis i sin omtale af rekreative aktiviteter. Det er ikke nok at skrive, at sejlads forstyrrer. Hvad er sejlads? Er det motorbåds-

sejlads, vindsurfing, kano, kajak, robåd, kitesurfing? Hvis det på nogen måde er nødvendigt at regulere aktiviteter, bør det kun være de aktiviteter, som det er nødvendigt at regulere.

Friluftsrådet opfordrer til at Natura 2000-planernes omtale af menneskelige aktiviteter konkretiseres mere. Aktiviteter, der ikke er til hindre for opnåelse af den gunstige bevaringsstatus i et område, bør ikke omtales i planforslaget for området. Når det i den forbindelse skal afgøres, hvilke menneskelige aktiviteter, der kan forstyrre yngle- eller rasteområder, er det vigtigt at fastslå, om der kan fastlægges en klar årsagssammenhæng til påvirkningen af yngle- eller rasteområdet. Det er således kun aktiviteter, hvor der er en klar årsag - virkning sammenhæng, der skal omfattes af regulering. Dette gælder også for menneskelige aktiviteter, der ikke har et rekreativt formål, eksempelvis fældning af krat med hasselmus eller dræning af en sø med ynglende padder."

- Planforslagenes målsætninger er i nogle tilfælde forældede. Det gælder eksempelvis i Planforslag for Natura 2000 område nr. 24 Hanstholm (Hansted) Reservatet, hvor der ikke findes konkrete målsætninger for følgende arter på udpegningsgrundlaget: Rørdrum, Trane, Hjejle og Mosehornugle. For Tinksmed er der en konkret målsætning på 12 par, selvom ynglebestanden er på 45-55 par, hvilket naturligvis devaluerer områdets værdi som landets vigtigste lokalitet for Tinksmed, når bestanden ifølge Natura 2000 planen blot behøver at være på en fjerdedel for at nå målsætningen.

Friluftsrådet opfordrer til at Natura 2000-planerne revideres i det omfang de ikke bygger på et fyldestgørende og opdateret fagligt grundlag, herunder for fuglenes og andre dyre- og plantearters vedkommende ud fra en konkret vurdering af de lokale forhold og områdets potentiale som levested for den pågældende art.

I Friluftsrådet har vi i samarbejde med DIF og DGI læst planforslagene for alle Natura 2000 områder, og vi har valgt en arbejdsproces, hvor det er vores lokale folk, der skriver indspil til de enkelte områder. Af vores gennemgang af planforslagene har vi bemærket, at eutrofiering udgør langt den største trussel mod opnåelse af gunstig bevaringsstatus i områderne. Vi har også noteret os, at friluftsliv kun er omtalt i en tredjedel af planforslagene. Af de planforslag, hvori friluftsliv er omtalt, er mange helt udramatiske, idet friluftaktiviteterne er omtalt som problemløse. På denne baggrund mener vi, at der generelt er grundlag for at finde en fornuftig balance mellem beskyttelse og benyttelse i Natura 2000 områderne.

Friluftsrådet mener, at naturoplevelser og friluftaktiviteter i Natura 2000 områderne har en stor værdi for befolkningen. De nuværende friluftsmuligheder i områderne bør derfor almindeligvis ikke forringes. I denne forbindelse vil vi gerne påpege følgende:

- Forskellige undersøgelser viser, at langt den største del af skov- og naturgæsterne udelukkende færdes på veje og stier, og det meste af vores natur er robust og tåler moderat slid uden at vegetationen tager skade. Derfor er slidskader på naturen sjældne. Generelt kan oplevelser i naturen - med omtanke - foregå nærmest overalt, uden at der sker væsentlig, blivende skade på den (jf. "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder". Skovbrugsserien nr. 32 og "Friluftslivets effekter på naturen i Danmark" af Esben Tveterås og Peder Agger, Roskilde Universitetscenter 2003).
- Det er vigtigt, at fokus i Natura 2000 planerne rettes det rigtige sted hen. I denne sammenhæng er det vigtigt at huske, at friluftsliv ikke er hverken den primære eller sekundære årsag til, at udpegningsgrundlaget i Natura 2000 områderne er truet.

Langt den væsentligste trussel er den øvrige arealanvendelse og i særlig grad landbrugerhvervet.

Til slut skal det gentages, at Friluftsrådet grundlæggende er positive over for Natura 2000 planlægningen. Med dette brev vil vi opfordre Naturstyrelsen til at gennemfører en Natura 2000 planlægning, som både beskytter og forbedre områdernes naturværdier og samtidig sikre gode rammer for friluftaktiviteter.

Friluftsrådet ønsker forsat at følge Natura 2000 arbejdet tæt, og vi stiller os gerne til rådighed for en forsat dialog.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jan Eriksen', written in a cursive style.

Jan Eriksen
Direktør i Friluftsrådet